

е, че прѣзъ освободителната Балканска война, взехме всички участие. Нещо повече най-отявлените интернационалисти се биха най-самоотвержено. Но нека бжда добре разбранъ: азъ съ тия неколко думи нѣмамъ за цѣль да оправдавамъ ония лица и мѣста, които бѣха обrekli своята революционна дѣйность, изключително въ служене на анексионистическитѣ български държавнически аспирации. Тѣхната дѣйность до 1912 год., и слѣдъ това, не отговаряше на истинскитѣ тежнениа на В. М. Р. О.

Нека се прави разлика въ създадената международна психика прѣзъ 1812 год. и дѣйността на присъединиститѣ. Като първи носители на тази анексионистическа идея се появиха, както споменахъ по-горе — върховиститѣ. Борбата между тѣхъ и В. Организация продължи и слѣдъ Илинденското въстание. Тѣй прѣзъ периода отъ 1903—1908 г. се извършиха братоубийствени борби, въ които загинаха: поручикъ Партениевъ, полкозникъ Янковъ, Христо Котруля, Анастасъ и Атанасъ—Малешевски войводи и още стотици и стотици самоотвержени македонски борци. Историата ще даде всѣкому заслуженото, а ние трѣбва само да съжеляваме, че сме се увличали въ тези братоубийствени борби.

Кой ще отрѣче, че при общитѣ и съгласувани дѣйствия, нѣмаше да има полза каузата и самитѣ нейни служители?

Имаше и примери на великодушие и разбирателство, обаче, за жалость, те бѣха редкостъ. Единъ отъ тѣхъ е и слѣдния примеръ: прѣзъ 1907 г. бѣхме неколцина души, между които и Гоце Междуречки, Кара-Василъ и пр., въ окръжната струмишка чета на Хр. Чернопѣвъ. Прѣследвахме Стаменъ-Радовишкия войвода и четата му. Бѣхме навлѣзли въ района му и отивахме въ с. Шипковица. Пристигнахме и получаваме стъ Стамена и секретаря му Стоянъ Мишевъ писмо, съ което ни съобщаваха, че на пѣтя между с. с. Козъ-Бунаръ и Шипковица сж били устроили засада съ шесторно повече бойни сили отъ насъ и когато сме минавали познали ни и въпрѣки враждата помежду ни, не сж пожелали да ни избиятъ, макаръ че това сж могле да направятъ безъ да дадатъ Стаменовите хора нито една жертва. Слѣдъ прочитането на писмото се срещнахме, разбрахме се и си дадохме дума да не се прѣследвама, че Македония има нужда и отъ единитѣ и отъ другитѣ.

Защо таквата примѣри не избилствуватъ!?

Или ще ми се отговори, че Стаменъ е билъ простъ. Та тамъ е именно, величието на жеста му. Безграмотниятъ Стаменъ прояви великодушие, което днесъ парфюмирани дипломати намиратъ не-потребно...

Периодътъ 1903—1908 год., се характеризира още съ това, че станаха конгреситѣ: 1) — Въ Рилския манастиръ, кждето борбата между Сарафовъ, отъ една страна, и Сандански, отъ друга, се изостри и докара трагичната смъртъ на първия, както и убийството на задграничния прѣдставителъ на В. М. Р. О. Иванъ Гарвановъ, и 2) — Конгресътъ въ село Емиришкото, прѣзъ 1905 год. До колкото си спомнамъ, като участникъ въ Емиришкия

